

af dette Forslag. — den høitærede Ministers Skrivelse udmærke sig i det Hele taget fornemlig derved, at de ere meget kortfattede — men Udvalgets Fleertal har dog tiltraadt dette Forslag. Jeg fetler vist ikke, naar jeg antager, at der her i Thinget er en temmelig almindelig Stemning for, at der bør ske Reformen i det lærde Skolevæsen, og et andet Udvalg har nylig forelagt os Forslag til Resolutioner, hvorved man skulde udtale sig i denne Retning. Naar nu den vedkommende Minister siger, at han er villig til at tage denne Sag i sin Haand, men at han behøver Hjælp dertil, og at han ikke kan finde den i sit eget Ministerium, hvorfor han er nødt til for gode Ord og Betaling at skaffe sig denne Hjælp andetsteds fra, og saa derfor stiller Forslag om en meget moderat Bevilling hertil, forekommer det mig, at man ikke godt kan undslaae sig for at gaae ind derpaa. Thinget forfastede ifjor et Forslag om en Bevilling til en Commission angaaende Almueskolevæsenet; men det var ogsaa noget ganske Andet. Der er vist Mange her, som dengang ved deres Afstemning gik ud fra, at var der noget Forhold, som Folkethinget selv kunde magte, og hvortil det havde al ønskelig Sagskundskab, saa var det netop Almueskolevæsenet, thi det kjende vi Alle. Dertil kom ogsaa, at den daværende Minister udtalte sig saaledes, at ialfald Mange meente, at han netop havde en saadan Anskuelse og et saadant Kjendskab til disse Forhold, at han ikke trængte til synderlig Hjælp andetstedsfra. Det lærde Skolevæsen derimod maa vel siges at være Noget, som ligger de Allerfleste af os noget fjernere, og det kan ikke godt forlanges, at en Minister, som ikke selv er Sagmand, i nogen sær Grad skulde være inde deri, og det forekommer mig saaledes at være meget naturligt, om man giver ham den Hjælp, som han begjærer til at forberede ønskelige Reformen. Et æret Medlem udenfor Udvalget har stillet et Forslag om at forandre Ordet „lærde“ begge Steder til „høiere“, og det er maaskee ogsaa nok saa correct. Et æret Medlem af Fleertallet har stillet Forslag om en deelt Afstemning. Hensigten dermed forekommer mig ikke ganske klar; men det vil vel nærmere

blive oplyst. — Forslaget under Nr. 37 er stillet af Udvalgets Mindretal efter Anmodning af Fleertallet i et andet Udvalg og gaaer ud paa at forhøje den Betaling, som erlægges for Underviisningen paa Seminarierne. Jeg kan just ikke sige, at jeg er nogen stor Under af at benytte Finantsloven til Forandringer af denne Art i noget Bestaaende; men, efterat jeg har forviiset mig om, at man tidligere 2 Gange gjennem Finantsloven har forhøjet den Betaling, der gives for Underviisningen i de lærde Skoler, troer jeg dog ikke, at der fra Forrens Side kan reises nogen væsentlig Indvending mod dette Forslag. Hvad dernæst Realiteten angaaer, forekommer det mig fuldkommen velbegrunder. Betalingen for Underviisningen paa de lærde Skoler blev forhøjet, deels fordi den var urimelig lav i Sammenligning med Betalingen i private Skoler, deels fordi Skolevæsenets Budget trængte i en væsentlig Grad til at naae en bedre Tilstand ved en forhøjet Indtægt. De samme Grunde gjøre sig i en endnu stærkere Grad gjældende her. Seminarernes Budget viser et meget betydeligt Underud, og den gjældende Betaling, som i 1824 er fastsat til 10 Rd. om Aaret, er urimelig lav. En saadan Betaling kan jo i Grunden ingen Betaling siges at være, og de Forhold, hvorunder den er fastsat, ere jo nu ganske forandrede. Dengang var Folkeskolevæsenets Udvikling ganske nylig begyndt, og det gjaldt om paa alle Maader at skaffe Folk, som kunde og vilde være Lærere, ind paa Seminarierne; men nu er der nok, som ville være Lærere. Der bør selvfølgelig altid være Fripladser paa saadanne Statsanstalter som Seminarierne, for at man kan faae Tilgang fra alle Samfundsklasser; men ved at gjøre alle Pladser til Fripladser opnaaer man vistnok ikke at skaffe særligt begavede og dygtige Lærere, thi der er Mange, som just ikke have noget stort Kald i den Retning, men som derimod lade sig lokke til paa en forholdsvis nem og billig Maade at faae et Levebrød. Vi troe derfor, at det vil være rigtigere, naar man gjør et begrændset, passende Antal Pladser til virkelige Fripladser og derimod fastsætter en passende Betaling for de øvrige. Der er endnu en Betragtning, som her med Styrke